

E-receptes ieviešanas un darbības sākuma pieredzes izpēte Igaunijas aptiekās

Asnate Tūlika, Elīta Ardava, Oskars Onževs¹

Rīgas Stradiņa universitāte, Zāļu formu tehnoloģijas katedra, Latvija

¹ Biznesa augstskola "Turība", Informāciju tehnoloģiju katedra, Latvija

Ievads. Valstiskā līmenī e-recepte tiek lietota tikai Dānijā, Zviedrijā, Islandē un Igaunijā. Lielākā daļa Eiropas Savienības dalībvalstu šīs e-receptes ieviešanu norāda kā svarīgu tālākās veselības aprūpes attīstības sastāvdaļu. E-receptes ieviešana Latvijā ekonomiskās krīzes ietekmes rezultātā tika vairākas reizes atlikta. Vairums veselības aprūpes speciālistu uz šo inovāciju liek lielas cerības savas tālākās darbības uzlabošanai. Arī farmaceiti Latvijā, kā konstatēts iepriekšējos pētījumos, uz šo projektu raugās pozitīvi. Izņēmums ir pārsvarā mazo un mikro uzņēmumu – individuālo aptieku – īpašnieki, kas šajos ekonomiskajos apstākļos nevar atļauties veikt pietiekami lielas investīcijas savu uzņēmumu attīstībā. Lai precīzāk varētu izvērtēt gaidāmās problēmas un apzināt arī ieguvumus, ko aptieku speciālistiem varētu sniegt e-receptes ieviešana Latvijā, 2013. gada janvārī tika veikts pētījums Igaunijas farmaceitisko speciālistu vidū.

Darba mērķis. Izpētīt elektroniskās receptes ieviešanas un darbības sākuma procesa ieguvumus un problēmas Igaunijas atvērta tipa aptieku farmaceitu un farmaceita asistentu darbā.

Materiāls un metodes. Kvalitatīvās un kvantitatīvās metodes – monogrāfiskā jeb aprakstošā, socioloģisko pētījumu metodes – anketēšana, datu statistisko pētījumu metodes – salīdzināšana, relatīvo un vidējo rādītāju analīze. Aprēķini un datu apstrāde tika veikta, izmantojot *Microsoft Excel*.

Tika veikta Igaunijas atvērta tipa aptieku farmaceitu un farmaceita asistentu anketēšana, aptaujājot šos speciālistus aptiekās un izmantojot interneta vietnes elektroniski.

Rezultāti.

1. Aptieku speciālisti sākotnējo klientu izglītošanu par digitālās receptes darbību 43% gadījumu vērtēja kā apgrūtināšanu.
2. Kvalitatīvas farmaceitiskās aprūpes sniegšanas iespēju uzlabošanu pēc digitālās receptes ieviešanas Igaunijas aptieku speciālisti vērtē pārsvarā kā vidēji labu.
3. Digitālās receptes ieviešana, pēc farmaceitu domām, uzlabojusi zāļu mijiedarbības kontroli.

Secinājumi.

1. Digitālā recepte Igaunijā pilnībā izslēdz iespēju recepšu zāles pārdot bez receptes.
2. Farmaceitu darbs padarīts vienkāršāks ar to, ka daudzi dati vairs nav manuāli jāievada, bet tie sistēmā jau atrodami automātiski.
3. Farmaceutiskie speciālisti digitālās receptes ieviešanu kopumā vērtē atzinīgi.